



## Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

### Direcția generală juridică

#### AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative  
(nr. 19 din 07.02.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat în titlu în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

#### I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații în Parlament: dl A. Trubca și dl S. Lazarencu, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Potrivit Notei informative la proiect, scopul acestuia este creșterea nivelului general de practicare a sportului amatoricesc în Republica Moldova și implicit îmbunătățirea sănătății cetățenilor, pentru extinderea mecanismelor fiscale existente de suport al asociațiilor neguvernamentale de utilitate publică și culturilor religioase asupra federațiilor sportive – membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv și cluburilor sportive afiliate acestor federații, precum și atragerea investițiilor private în domeniul sportului.

În acest sens, se propune ca angajatorii să aibă dreptul să ofere salariaților tichete de sport suplimentar la salariul de bază, cu aceleași facilități fiscale ca și în cazul tichetelor de masă, iar contribuabilii să poată direcționa 2% din suma impozitului pe venit către asociațiile sportive.

5. Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, atenționăm asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii stabilite de legislația în vigoare:

- conform prevederilor art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului la proiectul de lege se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării proiectului de lege, fundamentarea economico-financiară necesară implementării normelor acestuia;

- din considerentul, că proiectul de lege vizează impozitul pe venit al persoanelor fizice care reprezintă sursa de reglementare a veniturilor sistemului bugetar, atenționăm că, implementarea prevederilor proiectului de lege va avea impact financiar asupra bugetului de stat și asupra bugetelor locale. În acest sens, devin incidente normele constituționale ale art.131, art. 109 și art.58 din Regulamentul Parlamentului, conform cărora este necesară prezentarea avizului pozitiv al Guvernului și opinia Congresului Autorităților Locale din Moldova. Nerespectarea condițiilor menționate constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție în materie de legiferare în domeniul bugetar (a se vedea Hotărârile Curții Constituționale nr. 29/2001, § 6; nr.2/2014, §§ 48 și 74; nr.11/2014, § 42; nr.23/2019; nr.8/2021, §84).

La fel, menționăm prevederile art. 109 alin. (1) din Constituție și ale art. 3 alin. (1) Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care expres stabilesc că administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit. Suplimentar celor expuse, invocăm și alin.(6) al art.81 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, care prevede că orice modificare a legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale necesită a fi coordonată în mod obligatoriu cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale;

- reieșind din faptul că proiectul de lege prevede modificarea sistemului de relații interbugetare (dintre bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale), apreciem necesar a menționa despre respectarea regulilor stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003. Printre acestea menționăm normele art. 17 din Legea nr.181/2014, care dispun că *"proiectele de acte normative cu impact financiar asupra bugetelor se supun expertizei financiare în conformitate cu legislația ce reglementează modul de elaborare a actelor normative"* și că *"pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget"*, precum și alin.(5) al art.3 din Legea nr. 397/2003, care expres stabilește că autoritățile administrației publice locale urmează a fi consultate în modul

corespunzător asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale;

- potrivit art.3 alin.(4) din Legea nr.100/2017, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

## II. Observații de ordin juridic și de tehnică legislativă

### 1. La Art. I:

1) În scopul corespunderii regulilor tehnicii legislative, partea dispozitivă a Articolului I va avea următorul cuprins:

„Art. I. – Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 364–370, art. 618), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:”;

2) **pct.2, 3 și 4**, propunem substituirea textului „conform contextului și regulilor gramaticale” cu expresia „la forma gramaticală corespunzătoare”. Obiecția este valabilă și pentru pct.1 din Art.II din proiect;

3) **pct.2, 4 și 5**, se propune ca în textul Legii nr. 166/2017, în unele cazuri, sintagma „tichet de masă” să fie substituită cu cuvântul „tichet”; în altele – după sintagma „tichet de masă” să fie introdusă sintagma ”tichet de sport” la forma gramaticală corespunzătoare, dar totodată la **pct. 7, 10, 13, 16, 18, 19, 20** se menționează despre aceiași modificare.

La fel, reținem asupra utilizării în conținutul Legii a unor termeni diferiți, precum: „tichet”, „tichet de masă și tichet de sport” sau ” tichet de fiecare categorie”, care în opinia noastră, ar putea crea dificultăți în interpretarea și aplicarea normelor legale după adoptare;

4) la **pct. 3** se propune ca textul Legii nr. 166/2017 să fie completat, după textul „unități comerciale/de alimentație publică” la orice formă gramaticală, cu textul „sau de activități sportive”, iar la pct. 8 din Art. I al proiectului se propune completarea noțiunii „unitate comercială/de alimentație publică” cu textul „sau de activități sportive”.

Astfel, întru evitarea unor conflicte de ordin juridic și redacțional, considerăm oportună stabilirea unei noțiuni separate de „unitate de activități sportive” care va defini clar entitățile economice incidente Legii nr. 166/2017, avînd un conținut similar cu textul ce va fi expus în conținutul pct. 5 din Art. II al proiectului de lege, ce urmează a fi adus în concordanță cu prevederile Legii nr. 330/1999 cu privire la cultura fizică și sport. A se vedea obiecția de ordin general de la pct.2 subpct.3) din prezentul aviz;

5) la **pct.6-8** se propun modificări pentru art.2 din lege, motiv pentru care este necesar ca aceste modificări să fie expuse într-un singur punct. Obiecția este valabilă și pentru modificările propuse articolelor 3, 4, 10, 14 din Legea nr.166/2017;

6) La **pct. 6**, modificarea art. 2 pentru un spor de precizie redacțională, pct. 40<sup>1</sup> va fi urmat de o paranteză, astfel cum este utilizat la art. 5 din Codul fiscal.

De asemenea, în scopul corelării cu propunerea înserată la pct. 22, propunem substituirea cuvintelor „*domeniul activităților sportive în unitățile comerciale*” cu cuvintele „*unitățile de activități sportive*” sau, după cum este menționat la pct. 5 din Art. II, cu cuvintele „*organizațiile sportive*”. Propunerea înaintată derivă din necesitatea unificării și corelării terminologiei utilizate de cadrul normativ, cerință prevăzută la art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017.

7) La **pct. 14**, sugerăm reevaluarea operării cu sintagma „*cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real*” prin prisma prevederilor Legii nr. 219/2022 pentru modificarea unor acte normative, prin care sintagma „*cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real*” a fost substituită cu sintagma „*salariul minim*”.

8) La **pct. 15 și 25**, cuvântul „*exclude*” se va substitui cu cuvântul „*abrogă*”, pentru ambele cazuri.

## 2. La Art. II:

1) partea dispozitivă a articolului II va avea următorul conținut:

„**Art. II.** - Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează ” ;

2) Conform cerințelor de tehnică legislativă, articolele supuse modificării urmează a fi expuse în ordine cronologică, și nu în mod aleatoriu. Astfel, pct.2 urmează a fi expus după pct.5 al acestui articol.

3) **Observație cu caracter general.** La **pct. 3-5**, consemnăm că bazele juridice, sociale și economice de organizare a culturii fizice și sportului în Republica Moldova, precum și reglementarea participării autorităților publice și a agenților economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, la fortificarea sănătății populației prin practicarea culturii fizice și sportului, este stabilită prin Legea nr. 330/1999 cu privire la cultura fizică și sport.

În Capitolul VI din Legea respectivă, intitulat „Structurile sportului”, la art. 18 alin. (1) este stipulat că „structurile sportului sînt organizații specializate, constituite de persoane fizice sau juridice în scopul organizării și administrării activităților din domeniul culturii fizice și sportului, care se împart în:

- a) asociații sportive;
- b) cluburi sportive;
- c) școli sportive;

- d) centre de pregătire olimpică;
- e) federații sportive naționale;
- f) ligi profesioniste;
- g) Comitetul Național Olimpic și Sportiv.
- h) centre sportive de pregătire a loturilor naționale;
- i) Comitetul Paralimpic al Republicii Moldova.”.

Astfel, considerăm că prevederile proiectului prevăzute la Art. II urmează a fi ajustate în conformitate cu cele ale Legii nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport, în partea ce ține de denumirile utilizate în Legea nr. 330/1999. Or, prin utilizarea denumirilor de „*Federațiile sportive de profil*”, „*Cluburile sportive profesioniste*” sau „*asociații sportive de amatori*”, care nu au fost stabilite în Legea nr. 330/1999, se pot crea confuzii la interpretarea și aplicarea normelor propuse în proiect.

4) De asemenea, relatăm că utilizarea textului „*și înregistrați în registrul federațiilor sportive de profil*” urmează a fi examinată suplimentar prin prisma atribuțiilor și drepturilor stabilite pentru federațiile sportive naționale, în Legea nr. 330/1999 și în Regulamentul de activitate a federațiilor sportive naționale (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 176/2019). Or, potrivit actelor relevate nu este prevăzută expres ținerea unor asemenea registre de către federațiile sportive naționale.

Totodată, sugerăm reevaluarea stabilirii unor asemenea reglementări și prin prisma obiectului de reglementare a Codului fiscal.

5. La pct. 3, care prevede posibilitatea de a fi beneficiari ai desemnării procentuale pentru „*federațiile sportive de profil – membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv, Cluburile sportive profesioniste sau Asociațiile sportive de amatori, cu personalitate juridică și înregistrați în registrul Federațiilor sportive de profil – membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv*”, atragem atenția asupra următoarelor aspecte.

Conform pct. 1 din Regulamentul de activitate a federațiilor sportive naționale, aprobat prin HG nr. 176/2019, federația sportivă națională este o organizație necomercială, cu statut de asociație, constituită benevol de fondatori, în modul prevăzut de lege, pentru satisfacerea unor necesități necomerciale.

Federațiile sportive naționale sânt persoane juridice constituite din asocierea asociațiilor și cluburilor sportive. Potrivit subpct. (2) pct. 8 din Regulamentul menționat, una din condiții pentru fondarea unei federații sportive naționale este: *funcționarea a cel puțin trei cluburi sportive ori asociații sportive de același profil sportiv, în raioane ori în municipii, în calitate de fondatori ai federației, care dispun de echipament sportiv și inventar sportiv necesare pentru organizarea și desfășurarea activității și dezvoltarea ramurii de sport.*

De asemenea, conform alin. (1) art. 19 din Legea nr.330/1999, asociațiile sportive pot fi:

a) asociații formate din persoane fizice sau juridice, care au ca obiectiv promovarea uneia sau mai multor probe sportive, practicarea acestora, de către membrii lor și participarea lor la activități și competiții sportive;

b) asociații teritoriale care se constituie de sine stătător sau în cadrul instituțiilor publice ori private, avînd ca scop participarea membrilor acestora la competițiile sportive locale.

Cluburile sportive, conform alin. (2)-(3) art. 19 din Legea nr. 330/1999, sînt structuri ale sportului cu personalitate juridică care au propriul regim de administrare și de gestionare a bugetului și a patrimoniului, aprobat de adunările generale ale membrilor acestora. Pentru participare la competițiile sportive naționale și internaționale, cluburile urmează să se afilieze la federația națională corespunzătoare.

În context, în cazul federațiilor și asociațiilor sportive, cadrul legal le determină drept organizații necomerciale (nonprofit) pe cînd în cazul cluburilor sportive, ultimele pot fi, în dependență de forma juridică de organizare, atât organizații necomerciale cît și organizații comerciale.

Potrivit prevederilor alin. (3) art. 152 din Codul fiscal, beneficiari ai desemnării procentuale pot fi, cu respectarea cerințelor stabilite de cadrul normativ, asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, precum și cultele religioase și părțile componente ale acestora înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități sociale, morale, culturale sau de caritate.

În concluzie, considerăm necesară revizuirea propunerii menționate la pct. 3 prin prisma celor menționate, precum și definirea clară a statutului entităților juridice (organizații comerciale/necomerciale) care pot fi beneficiari ai desemnării procentuale.

### **3. La Art. III:**

Potrivit Art. III din proiect, Guvernul în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Totodată, constatăm că în proiectul de legii nu este stabilită data intrării în vigoare a acestuia, în cazul respectiv relevant este alin. (1) al art. 56 din Legea nr. 100/2017, prin care se stabilește că *actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.*

Consecvent, reținem asupra dispozițiilor alineatelor (2) și (3) ale art.17 din Legea nr.181/2014 care expres stabilesc că *"(2) Pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau*

majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

*(3) Stabilirea prin alte acte normative decât legea/decizia bugetară anuală a unor sume sau cote procentuale din buget sau din produsul intern brut destinate anumitor domenii, sectoare sau programe nu se admite.”*

Astfel, fără a diminua importanța și necesitatea proiectului de lege, în contextul celor relatate atenționăm că, proiectul de lege este prezentat spre examinare în dezacord cu art.109 și art. 131 din Constituție, precum și cu regulile privind impactul financiar conținute în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003 și principiile legiferării stabilite în Legea nr. 100/2017, pentru care motiv sugerăm revizuirea proiectului de act normativ.



**Ion CREANGĂ**  
**Șef Direcție generală**